

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Mokslų sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės medicinos institutas Gastroenterologijos, nefrourologijos ir chirurgijos klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Koloproktologija 8 kreditai (212 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	-	2	6
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	Egzaminas – žodžiu. Užduodami trys klausimai			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
Supažindinti doktorantus su pagrindinėmis storosios žarnos susirgimų diagnostikos ir gydymo algoritmais, storosios žarnos operacijomis ir intervencijomis, indikacijomis ir kontraindikacijomis joms atlikti.				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
<p>Sergančiųjų storosios žarnos ligomis tyrimo etapiškumas.</p> <p>Indikacijos ir kontraindikacijos kolonoskopijai, sigmoidoskopijai, rektoskopijai, rentgenologiniams tyrimams, virtualiai kolonoskopijai, kompiuterinei tomografijai ir magnetinio branduolių rezonanso tyrimui. Indikacijos, kontraindikacijos ir vertinimo skalės atliekant manometriją, defekografiją, žarnyno tranzito tyrimus žymėtais rodmenimis. Indikacijos endorektiniam ultragarsiniam tyrimui ir jo vertinimo principai.</p> <p>Įgimtos storosios žarnos ligų (Hiršprungo liga, idiopatinė didelė gaubtinė žarna, dolichosigma) klinika, diagnostika, gydymas.</p> <p>Storosios žarnos divertikuliozė: etiologija, patogenezė, klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymas. Kolostomos, jų klasifikacija.</p> <p>Nepiktybiniai storosios žarnos navikai: etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika ir gydymas.</p> <p>Storosios žarnos vėžys: etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika ir gydymas. Onkologinių storosios žarnos susirgimų diagnostikos ir gydymo principai, multidisciplininis komandos darbas. Chemoterapijos ir spindulinės terapijos gydymo indikacijos ir kontraindikacijos. Ligonų priežiūra ir sekimas po storosios žarnos piktybinių susirgimų operacijų.</p> <p>Uždegiminės storosios žarnos ligos: opinis kolitas, Krono liga. Diagnostikos ir gydymo algoritmai. Indikacijos chirurginei intervencijai. Rekonstrukcinė proktokolektomija – indikacijos operacijai, komplikacijos ir jų gydymas.</p> <p>Storosios žarnos fistulės, jų priežastys ir rūšys. Diagnozė, gydymo būdai.</p> <p>Įgimtos tiesiosios žarnos ligos. Dermoidinė cista: lokalizacija, etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika ir gydymas.</p> <p>Anorektinės ligos: kokcigodiniai, išangės niežulys ir įplėša. Diagnostika ir gydymas.</p> <p>Išangės pūlingos ligos. Etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika ir gydymas.</p> <p>Išangės fistulės. Pararektalinių fistulių etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, gydymas. Hemorojus: etiologija, patogenezė, klasifikacija, klinika, diagnozė, gydymas. Pirminis ir antrinis hemorojus. Analinė įplėša: etiologija, patogenezė, klinika, diagnozė, gydymas.</p> <p>Tiesiosios žarnos iškritimas: etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, gydymas. Rektovaginalinių, rektouretrinių ir rektovezikinių fistulių diagnostika ir gydymas.</p>				

Tiesiosios žarnos vėžys: etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika. Klasifikacija, vėžio stadijos. Chirurginis gydymas. Onkologinių storosios žarnos susirgimų diagnostikos ir gydymo principai, multidisciplininis komandos darbas. Chemoterapijos ir spindulinės terapijos gydymo indikacijos ir kontraindikacijos. Ligonų priežiūra ir sekimas po storosios žarnos piktybinių susirgimų operacijų. Minimaliai invazinė storosios žarnos chirurgija: būdai, indikacijos ir kontraindikacijos.

Endoskopinis storosios žarnos ligų gydymas. Polipektomijos, endoskopinė gleivinės rezekcija ir endoskopinė pogleivinė disekcija. Storosios žarnos striktūrų plėtimas ir stentavimas. Endoskopinis fistulių gydymas.

Chirurgų koloproktologų ir gydytojų gastroenterologų bendradarbiavimas.

Dirgliosios žarnos sindromas. etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika ir gydymas. Diagnostikos ir gydymo algoritmai. Mitybos ypatumai dirgliosios žarnos sindromo prevencijai ir gydymui. Dietoterapijos įtaka.

Ūminės koloproktologinės ligos ir situacijos. Storojo žarnyno nepraeinamumas, diagnostikos ir gydymo ypatumai, Rekanalizacijos tikslas ir metodai, rektoskopinė, kolonoskopinė, lazerinė, stentinė rekanalizacija. Vienmomentinė ir dvimomentinė storojo žarnyno nepraeinamumo atstatymo operacinė taktika ir skirtumai, socioekonominė operacinės taktikos pagrindimo momentai.

Kraujavimas iš storojo žarnyno. Etiologija, diagnostika, gydymas. KT angiografijos diagnostikos reikšmė, embolizacijos galimybės, intraoperacinė kolonoskopija ir enteroskopija. Konservatyvaus ir operacinio kraujavimo gydymo rezultatai, galimi kombinacinio gydymo variantai.

Funkcinė koloproktologija: vidurių užkietėjimo konservatyvus ir chirurginis gydymas. Obstrukcinės defekacijos diagnostika ir gydymas. Medikamentinis gydymas ir indikacijos chirurginei intervencijai, chirurginių operacijų būdai ir jų rezultatai.

Išmatų nelaikymas: etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika ir gydymas. Indikacijos chirurginiam gydymui. Chirurginių operacijų būdai, indikacijos jų parinkimui, ankstyvieji ir atokūs.

Mažojo dubens susirgimų tarpdisciplininis –gastroenterologo, urologo, chirurgo-koloproktologo, ginekologo, radiologo, reabilitologo, slaugos specialisto - gydytojų komandinis darbas. Tarpdisciplininės komandos diagnostikos ir gydymo ypatumai.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Pundzius J ir kt. Vadovėlis. Chirurgija (II dalis). Charibdė, 2012.
2. Alexander Herold, Paul-Antoine Lehur, Klaus E. Matzel, P. Ronan O'Connell. Coloproctology 2017 Springer
3. Scott R. Steele, Tracy L. Hull, Thomas E. Read, Theodore J. Saclarides, Anthony J. Senagore, Charles B. Whitlow The ASCRS Textbook of Colon and Rectal Surgery, 2016, Springer
4. David E. Beck, Steven D. Wexner, Janice F. Rafferty. Gordon and Nivatvongs' Principles and Practice of Surgery for the Colon, Rectum, and Anus 2019

KONSULTUOJANTYS DĖSTYTOJAI

1. Dalyką koordinuojantis dėstytojas: Kęstutis Strupas (prof. habil. dr.).
2. Tomas Poškus (prof. dr.).
3. Valdemaras Jotautas (doc. dr.).

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė